

181

Dectoris flisci. J. G.D. Lauanit a palatini comitis advocati consistorialis acoratoris rei.p. Benueñ ad Innocentiŭ Octavum pontomarimă Oratio

Themo admirabit Beatissime pater: si inter bos duodecim oratores per tua Genuensem rem.p.ad te missos: ego crate:in genio:auctozitate satis inferior:cozam te rpi vicario tuog boc divino admirabilive tantou patrum cetu: bodierna die de sum mis rebus aliquid etia pro virili dicturus:paues:trepidus:to/ tusca perterritus adeo cotremiscam: ut palleat facies: vor titu/ bet: lingua balbuties faucibus adbereat. Aam sicut imoztalis dei aspectus in oculos bumane fragilitatis tanos fulgur egres diens adeo splendet : o nemine qui vicerit deum videre potus iffe facre littere attestant. Ita cellitudinis tue maiestatem illiv us divini numinis splendore corusente: imbecilles oculi mei velut niticoracis solis radios nequeunt tolerare. Terume per se excusabilis parendi necessitas cogit. Recreat aut atorreficit consistorialis nuperrime aduocationis mee r aliqui tegum pri nate suetudinis recordatio-sed ante oia suma acadmirabilis erga oes clemetia tua : qua ctatio ne nemini cedio: que vna inter inumeras virtutes tuas adeo splendet: ut eristimem ver niam mibi facile concedenda si quid minus omate:minus ac curate: disertecz dixerim. Btog illud in primio mibi letandum iure esse video: o in baciniucta mibi bodie er boc loco ratioe dicendi: causa talis oblata est: in qua ozatio nemini deesse pot-In quo enim sublimius atopiocundius mea versari pot ozatio Bhiquod primu est te pont. Darimo gratulandum sit de sui conciuis ad fumi apostolatus apicem assumptione: Inde:si de apostolice sedis laudibus: tuis amplissimis virtutibus loqui voluero. Postremo: li quos fruct? chzistiana respub. ex boctuo pontificatu sperare possit: aliquid attigero. Que omnia tanti ponderis tanteca magnitudinis esse reo: ut non bominu: sed

vir angelozum linguis explicari queant. Geru quia ? Philoso phi sentetia: 1 verius juris censura monemur: nibil dici opoz tere: quod uel ratione uel auctoritate no probetur- operepreciu esse sentio:prius dicendi campum ingrediar:perconctari: an ad apostolatu assumpto gratulari deceat: reozam laudes eius enarrare! Scio enim cosuetudinis esse ferme omniu: qui ad tu am Sanctitatem legationis officio primu accedimt: ut oratioe nem babeant gratulationem ac laudes continentem Scio preterea nonullos adesse: qui mozem bunc no probent: ralterum bominis parum coliderate loquentis: alterum adulationis vin rium effe cenfeant. Quid enim inquiunt:ei gratuleris:qui ad imensos animi corporist labores: ad marimas curas: ad diver farum gentium regimen : ad sollicitudinem omniŭ ecclesiaru: z quod bis maius eft omnibus: ad difficiiem z periculis plena est seruitutem affumptus Rectius tali viro tanta rerum mole oppresso condolendum à compatiendu esse dictitant postre? mo comemoratis malis omnibus: que buic pastorali dignitati necessitate quadam coiuncta sunt:ea proculdubio rinumera ? marima effe: Spliphi farum voluere pontifices predicant: rob id gratulationis munus erborrent. Dea th fententia no eft ei gratulandum: qui locum bunc ambitione poffideat: qui comu ni omniu stultitia feratur accerroze: ut ea optima ducat: ad que velut ampla especiosa mortalium fertur ambitio qui Epi cureozum secutus errozem: felicitatem in voluptate constituat. Duic same couenit: quod mozalis ille Seneca verissime scribit: Magna fortuna: magna seruitus. Dultipliciter quippe:teste Hriffotele:bominu natura ferua eft. Sed comm feruitus mifes rabilioz: qui ad marimas dignitates enecti: vitijs z voluptati bus inferment r propris corporis sunt feda mancipia. Ged ti de isologia velimus qui ambulăt in visa in lege dii qui no quod libeat : sed quod deceat spectant, qui nomin voluptate: sed in virtute felicitatem constituant:ija censeo congaudendu

Etenine virtus eft ut Heistoteli placet ir etfigcis que prompta ac delectabilem elicit operatione. T. virtus line operatione moz tua est Dinc Imperato: noster Justinianus libro-rii-sui codie cisimilites quia repub-aluncurifrequencius in acie impateri biberieur armounn quoridiano exercitio ad bella fe preparent. Acc medicienec ocatoles: nec imperatores: Buis artis precepta didicerint: quico magna laudeidignu ablig, vin genercitatioe, consequi possunt. Cur igit ei non congaudeau qui iurta Ja, cobum aplin gaudium existimat: cum in varias inciderit tenta tiones cui vita omnis gaudiueft: cum recte ad natura vinat: qui recundis raduerlis rebus euadat melior atque perfectior. Duie faite porioges fune Derculis erunne senien laboues ? Tel, nere plumis reenis Sardanapali Libi igitur elementiffune, pontifer : qui ab ineunte etate: rtotius ante acte vite difcurfip ita vitam instituisti-ut no in voluptata a otio:sed in laborib?: virtute: cotinuog negotio glorieris pro te: pro tua virtute col gaudemus:congratulamur: rapplaudimus. Aecsera quidem accusabit gratulatio nostra: que nulla negligentia pretermissa. est-Scimusenim beatitudine tuam non ignorare: nobis venic endinon volubeautifed facultatem definife: cum cande necele farium fuerit nobis legatio ad hane fauctiffina fedem adoran dam vehientibus/mari biberno tempore nauibus etia onera/o rijabue traiscere Logandemua cibipreterra namut Alpian iuris condtus li etroii de feribit ipila naturall legenomique patrienascimur que parentibus. Jure aut gentiu ut pomponio placet:nedupatrie prinfig parentibus parenduifed tutele pro. pur corporisipsam quoquatria este preserenda. Civili hojue re: utait pailles disciplina castron pro patria antiquior fuit parentibus Romanou in charitas liberon. Et Warrellus met moratliriff Dinime lugendii maiores putauerunt eunt qui aduersus patris venerit-quentsi filius patrens aut patenfiliu occidiffet: fine feelere non punienchi: fed premio afficiendum

omnes conftituerut. Postremo: ler enangelica nostros licz doi ceat diligere inimicos: bostes th patrie nedum no diligere: sed si incorrigibiles sint | necare iubet. Dozum non imemor philos sophozum princeps Bristoreles Stagirita : dum apud philips pum Dacedoriu regem eius effet auctoritatis: q nec dimidiu regni fibi denegare philippus instituisset (nam regni vont d filig Alexandri cura fibi credebatur) nullum maius benefis cium a rege consequi posse eristimauit: que Stagiram ei? pa/ triam euersam restitui assequerer. Inde legem v fozma sue rei publice iple descripsit: qua postmodu sua ciuitas vsa est. Dabu itopliczablens sue patrie diligetissuma cura. Unde cociues sui ob bec merita tanto in bonoze illum babuere: ut festi dies Tlu di quotannis: reo viuente faciendi illi publice dicarentur. Fer sta ipsa celebritas Aristotelia nucupata. Catho denica Roma, norum sapietissimus dum de sue reipub-salute desperasset: no amplius fibi viuendum existimauit. Cum itacp naturali genti um ciuili reuagelico iure: omnica sapientissimon virozum er/ emplo patrie magis debeamus qui parentib?: qui filise qui nobis ipsie:quid est: q in tato: tam grandi: tam equo: tam opoituno patrie gaudio : a marima temperes iocunditate! Er boc enim imenso dei beneficio tantum tua patria erultauit: ut nemo sit: qui viderit vllo tempoze rem ei nunciatam : que iocundius ac maiore omniu gaudio sit erceptar Costernatio nempe tuorum ciuium animis obitu felicissime recordationis Sirti predeces fozis tui: 7 Romane ecclefie scissuram verentibus (cum omnia armisagi viderentur) nouu spdusoziri visum est : proculdu bio celo demissum: quod tantarerum mutationem ipso núcio effecit: ut natalem diem non bomines modo: fed iumenta: par rietes: r fara celebrare credidiffes Affullit bec lur omnib? chri stianis sateoz: sed patrie tue potissumu: que etsi dono dei pon tifices maximos plures ex suo scom carnem sanguine suscepes rit: Innocentium illum Quartum: civilis r canonice scientie

illuminatorem eminentissimu: qui non modo Genuentiu glo ria fed totius orbis terre decus t lumen fuit et cuius ea fuit animi sapientia magnitudo: principu marime seculariu: Ro mane ecclesie aduersantiu deprimendo potentia. gravium xo viron litteris ac motibus otnaton sublimando rirtute: ut apo ftolice sedis auctoritas eisdem principibus augustali quoqi di gnitate fulgentibus suo tempore formidini esset: quib? antea ludibio fuerat. Itacs folus omniŭ: ut puto: pontificu: duo mass rima munera z difficilima adimpleuit:ut in repub-ozbis terra rum moderatrice occupatissimus melioza scripserit: B excellen tissimi iurisconsulti in otiosologo studio viuetes a rursus stu dio:libris scribendis: legibus codendis maxime occupatus: maiora negotia obierit: B bi qui vacui sunt ab omni cura litte rarum. Adrianu deinde Quintu prefati Innocentis er fratre nepotem qui patrui vestigia imitatus : sicut litteratou virozu am ator fuit r cultor-ita ab eis ertitit fumis honoribus celebra tus. Dic Edrianus ille pontifer fuit : cui Otobono Cardinali. Buliernius Duranti speculu aureum eins opus dedicavit. Et Jobannes Undree: cui ras canonu nomen est: Speculatoris z alion doctrina excellentium viron: spem ad Cardinalatu cum. ipso Adriano ante cozonationis diem functo sepultam fuisse scribit. Et cuius etiam maximis conatibus intuenda a teranz nis Ro-ecclefie ditione mois obstitit inuida a imatura. Aico laum etiam Quintu sacre theologie peritissimu: quo in concid one cum Gzecis babita in synodo Ferrariensi: catholica sides nullu babuit maiozem defensoze. Sixtum pariter pzorimu pzez decessorem tuŭ: qui vltra lfarum studia tante suit magnanimi tatis z glozie: ut nemo equare eum sua etate crederetur. Le bo nuc cernimus Innocentiu Octanu: omniu quos antea tua par tria edidit: pontificem dignissmu-7 quem divina bonitas eo: tempore nobia dedit: quo rpiana respub-bono rectore: auriga: moderatore Emarime indigebat. Ttalia presertim: que diu/.

turnis fluctibus agitata: no amplius fine tali pastoze quiesce, re posse videretur. D ineffabilem dei pietate: que nung desei rit speranțes in se-reos tunc sanat: tuc erigit: cum suerint mas iori in periculo constituti. Quid est qo tibi:nobiliplis:vniuer sos populo rpiano maiozi ac honestiozi gaudio r letitia gras tulari possumus: B babere altissimo creatozi vobisco Reueren) dissimis patribus gratias imensas: q admirabili ac diuino pe ne vestro consensu: eum nobis pastorem dedit: 2 buic sanctisse me sedi sessorem qui bonitate vellet: sapientia sciret: auctorita te posset coercere omnes ad bene:boneste: in pace viuendum Duius bo fedis amplitudinem ac maiestate: li referre vellem: quod me secundo loco facturu divi: supra bominis ingeniu est. vbi cum plura direro: nibil prossus:quod dignum re sit:diris se videar-Quare nostri colilis est: neminem quicuque eloquens tissimus suerit: imitari vbi in medio pene cursu multi pleruq doctiffimi viri defecere fed nos cotentos bumili tate fedis ver neratione admirari: adozare cam tacito oze poti? velle: B ver bis licz oznatiffimis ertollere: quod per feipfum in fupzema er, tollie. Aam bec fedese celo divinitus fuerit instituta: quo bie uioz de reb? divinis fermo fuerit:cenferi dignioz poterit: fi ad veneratione magis Bad laudem omnia deferant. Liceat iam dignissime pontifer tuarum virtutu laudes attingere-si th pri us cognouerimus:prefentis landem:vbi fallar no lit : parceca ac modeste frat:a fanctissimis sapietissimis prinis marine pr batum iri. par enim est:no laudare virtutem: vitia no impro bare. Cur igit verear affentatoz videri:fi ita te laudem:ut vire tutes longe maiores tibi inesse cognoscat omnes: que exprimat perba dicentis. Aam tuaru laudum difficilius eft eritum: 3 principiu inuenire. Quid enim uel ad parriam : uel ad genus: uel vim animi r corporis prinet: quod in te amplissime laudas rino possit. Si patrie splendo: querir: que ripsa ad bominis felicitatem nonibil confert: Clpiano iurisconsulto li exi eff di

cente: multu nostra interesse scire bominis nationem proinde mancipium redbibendu: fi in eius venditione natio non fozet expressa. Dinc Symonides Lyricon scriptor docet: Beate per fecta rone victuros: in primisopus esse patria habere glozio, fam-Lucigitur patrie glozia: res ab ea ampliffime gestas: pn/ cipes marimos: potetissimos reges superatos memorare: sicut mee no est facultatis: ita nostre no esset modestie: qui eius le gatione fungimur: que fine multon inuidia referre no posse mus. Illud to fine cuiufqua iniuria palam fateri licebit : vrbe tuam Genuam inter ceteras christianou fuisse semper christia nissimă: apostolice sedis observantissimă. Fuere nag Genu enses inter pmos christianop Italie populos: qui sacru corpor rischzisti sacrificiu publice susceperunt. Apud patriatuam nul la vnom berelis deprebensa est. In ea vica ad bec tempora prov pter rpiane religionis 7 dominice passionis reuerentia: bebzei nungs habitare potuerunt. Aduersus Ro ecclesia Benuenses arma sumplisse nusquă compertu est. Que do pro rpiane religionis dignitate augenda: 7 buius fancte fedis auctoritate tu enda amulta apreclara egerint ac memoranda: testis est Jeros folomitana ciuitas: que a duce Gotfredo cum Genueli classe capta est. Lestis Rhodiana insula e manibus Lurcon cum no ftra classe erepta:ac postmodu etiam defensata. Testis Idrun tina in Italia metropolis. Lestes infiniti populi Greci: Schp te: Armeni: Capadoces. de quibus preligione rpiana patria tua sepenumero triumphauit. Lestes inqua innumeri Roma, nozum pontifices: quosa tyrannop obsidione ciuitas tua libe rauit. Ji pulsis pontificibus bospitiu pi buit: rursus cos in sedessua opesdiuino fauente munere collocauit. Quo sit: ut ne mini indignu videri postit: si patria tua apud apostolică sede in dignitatibus ecclefiasticis tanti babita suerit: q ne dica er patria aut vrbe: sed vna tm tuc ciuitatis familia plures ponti/ fices maximos: duos supra septuaginta Cardinales: 7 fauente

ecclesia etia Sicilie regem babere meruerit. r quod etas nostra nungs vidit: vno deficiente alterum imediatu successore pon/ tificem marimu patria tua nunc babere gloziet - Sed tu forfan iam illustri rrbe oriudus: nullas maion imagines pre te fers! nullo splendore familie sulges! imo do necessarije ac parentis bus no minus clarus r eminens q patria es. Ham ut omitta nobilitatis tue stēmata: que a longo origine per viros optima/ tes rreipub. nostre pncipes ingente cibo patricia repeteda es sent: ut silea viginti patricias familias er bac una vrbi tue pro ditas:ut preteream anou tuou domi forifortum bello tum to/ ga mirifice gesta. Quis nostru non meminit Braonem patre tuŭ equitem auratu facri impialis palati, comite: 7 Ro-vrbis Senatoremir cui? angelicus aspectus regiace effigies velut a proauis bereditaria ad te quom transmissa esse vider. Is tate prudentie fuit in rebus agendis: tanti cofilizitate magnitudio nis 7 fidei: ut Sicilie regnu Renati regis vice administrauerit. Et quemadmodu Quintu Ligarium i Apbrica fecisse scribit Cicero: Regno lic presuit: ut vsocips vciuibus gratissima esset eius integritas Tfides. Lalem etia se omnibus phauit: ut rei ano pulso p Alphonsum Renato: satisfacere boibus no posset Alphonsus: si quencis aliu regno precisset. Itacz Araoni apud Hlphonsum euenit: 98 Ciceroni apud Cesar Ecum Cesar super rato Pompeio er Egypto ad eum fras misit: ut esset idem qui fuisset. Sed ego te illis anumerari minime velim: quos Cicero in legis agrarie impugnatioe comemorat: maior fola gratia z illustribus auor monumetis: pmis bonoribus suisse ornatos. Tu ipse sanctissime pater: tua virtute: tuis laborib?: viam tibi strucisti ad id fastigiu quo nunc enectus es. Aone sicut puato noie Jobanes Baptista: ita re es gra plenus: 7 pontificio inno: cens: ita nemini obesse ac oibus semp prodesse natura docente didicistifita ut de te dici possit: qo apud Cesarem Litum legi mus: non decere quempia triftem a facie principis discedere.

Quid igitur fingulas tuas virtutes boc loco enumere: cum in te natura ita omnes congesserit: q inter sese quenam maioz sit align pugnare videantur. Quis igit fis quales lint virtutes tue satis declarauit ille omniu iustus iuder: qui inter ingente Romane ecclesie patrum numeru: scientia: mozibus: ac vite san ctimonia preditor: te vnum in terris vicarium sibi delegit: cui gregem suum comitteret : rclaues traderet regni celozu. Doc cotentus esse potes nec ab bomine in terris querere : quod e ce lo divinitus consecutus es. Dicturo postremo quos nam frui ctus ex boc tuo pontificatu sperare possimus: illud in omis mi bi venit in mentem: qo Septimus Seuerus Augustus vir bel lo rpace infignis moziens supremis verbis velut clarum me mozabile facinus fibi adscripfit: Accepiffe initio sui impirem publicam conturbată: relinquere Do pacatam reranquillissi. mam. Lu bo Romam tue sedis vibem: ne dicam turbată acci viens: sed civilibus ac intestinis odins: simultatibus: r sedition nibus palam r publice furentem : vir adbuc fedens ita pacata reddidifti:ut nedum Seueri: fed Octaviani etia tempozibus nuctua Roma inuidere minime possit. Ham si cum Innocen, tio illo Quarto diuino boie: quem paulo ante memoranimus: patria:nobilitate:cardinalatus titulo: 7 pontificio etia nomi/ ne: divino rautumo potius q bumano cosilio idem esse rme ruifti voluifti:cur ambigendu:quin rerum gerendarum glo ria eum equare debeas: aut etia fine controuerfia superare! Et boc presertim tempore: quo plurima se offerunt christiane rei publice pericula:re reremplo pertimescenda. Budet nach refer re christianou miserias: er quibo infidelis gladius maiores vi res accepit. Cidimus iam paucis pene elaplis annis Turcum Italiam ingressum: 2 quod sine magno doloze referre no post fumus:paruis admodum viribus ita feciffe:ut toti Italie iam formidini effet. Cuius nifi mors curlum preripuisset : funt qui baud temere credant: uel Italicop desidia: aut inter eos perti naci contentione magnam cladem toti Italie inferre potnisse. Aunc filiu einsiquem fama eratotio magis ac delicip ibbela li cupiditate teneri: quod pater illius no fine magnis cladib? frustra sepe tentauerat: Licostomu Docastrunico opida in bo ffio flumis Danubi polita:mira celeritate erpugnaffe. Quit nune facturum eum bostem bac victoria elatu arbitramur; nis ti ertenfurum se. O bone deus:ne irascaris populo tuo : uel-in. Chros: uel in Rhodios: aut er Aulona maioribus piribus in Apuliam traiecturu (rvtinam fim falfus vates) ruptis fimus late pacis federibus Genetam etia ditionem incursurum. quo tempore affurgemus oes: cum nibilo magis proficere poterie mus Dies rfacultasme defecerint: fi bec omnia prerum indi gnitate a periculo recensere velim. Quin potius imortali deo. ragendas rhabendas gratias cumulatissimas reozio te opor tune admodurebus fessis opem laturu fume rerum prefecerit-Honerit igit a terpontifice Parimo periculu boc cotemnent dum:negs vlla incredulitate aut mora pretermittendu:quin er cites christianos principes ad banc curam-regius occurrendu. of magis ignis invalescat. Et h quispiam repugnare videbit: tue Sanctitatie officiu erit: suo imperio: sua auctoritate: suis viribus omnes cogere. In quo inter multos precipuos 7 ad pa rendum pmpros: habes nos Senuen ruos: qui sicut veri chisstiani semper fuimus:semperge este volumus, ita te Innocentium Octavu: summu verum a indubitatu pontificem: este testa. mur-Libi igitur ditionics tue: quod precipue a Reuerendiffimo illustristimoco Cardinali r duce atos ineleto senatu nostroest demandatu: oem ac perpetua deferimus obedientia. Oberdientiam inqua: qua legittimo pontifici fideles ebriffiani presstare solent a debent. Con libentius ac paratius id facimus quo r fidei r comunio patrie neru fringimur. Tibi preterea: 11 quid nobia virium: potentie: dignitatio effepromptiffimo ania mo ante tuos iamiam deosculatos pedes bumiliter deponim? in fine cum'ecclesia dicentes: Ecce sacerdos magnus qui in di ebus suis placuit deo r inuetus est iustus r in tempore iracun die factus est reconciliatio nec est inuentus similis illi qui con seruaret legem excelsi ideo iureiurado secit illum discrescere in plebem suam;

Diri

Dicta Anno dñi. D. cccc. lrrrv. die rrvii. Aprilia.

TLitus Geltrius Giterbien ad diuam domű flir feam:omni bonoze rlaude pzestantissimä:post lur culentissimä ozationem babitam ad summű ponr tisseem a flisco ozatoze Warimo-

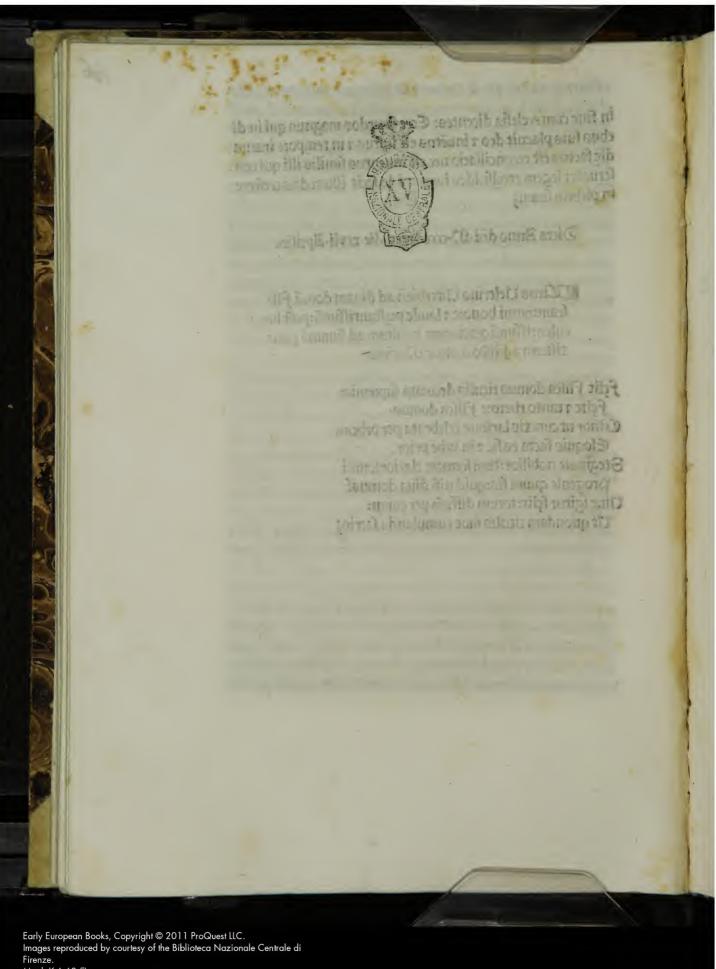
Felix Flisca domus titulis decorata supremise felix rtanto rbetore flisca domus.

Celsior ut cunctis laribus celebrata per orbeme Eloquio facta essic r in vrbe prior.

Stegmate nobilior: tum scemate clarior/omni progenie quum sis: quid nisi diua domus.

Ciue igitur felix: totum disfusa per euum:

Ct quondam titulis mor cumulanda sacris;

Firenze. Magl. K.6.63 (l)